



РЕГИОНАЛНИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ СМЕДЕРЕВО

Деспота Ђурђа 37, 11300 Смедерево • тел./факс +381 26 46 22 309
e-mail: office@spomenikikulture.rs • www.spomenikikulture.rs

Број: 390/1-2022
Смедерево, 12.12.2022.

П Л А Н Р А Д А

РЕГИОНАЛНОГ ЗАВОДА ЗА ЗАШТИТУ
СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ СМЕДЕРЕВО

ЗА 2023. ГОДИНУ



САДРЖАЈ

I УВОД

II ИСТОРИЈАТ И ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

III ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ ПО ГРУПАМА ПОСЛОВА

1. Мере техничка заштите
2. Археолошка истраживања
3. Истраживање и евидентирање непокретних културних добара
4. Утврђивање непокретних културних добара
5. Заштита непокретних културних добара кроз документацију
6. Израда планске и пројектне документације
7. Учешће у изради планске документације
8. Издавачка и културно-образовна делатност
9. Стручна усавршавања и учешће на стручним и научним скуповима
10. Остале активности

IV ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

V РЕЗУЛТАТИ

VI ОЦЕНА РЕСУРСА

VII ЦИЉЕВИ И СТРАТЕГИЈА

I УВОД

Културна добра су ствари и творевине материјалне и духовне културе од општег интереса, које уживају посебну заштиту државе регулисану Законом ("Сл. гласник РС", бр. 71/94). Представљају део укупног фонда културног наслеђа као необновљивог ресурса, од кључне важности за очување културног идентитета и једног од основних принципа савремене културне политике, базиране на универзалном значају наслеђа и уважавању културних различитости.

Културно наслеђе има важну улогу и значај за спровођење политике одрживог развоја и стратешко управљање ресурсима, те је у складу са овим принципима, у оквиру законских овлашћења и на бази усвојене методологије сачињен овај План и програм рада Регионалног завода за заштиту споменика културе Смедерево (у даљем тексту Регионални завод) за 2023. годину.

Основну делатност Регионалног завода представља заштита непокретних културних добара, што захтева посебан приступ у дефинисању улога и одговорности, самих установа, локалних заједница и грађана у заједничкој бризи за очување културног наслеђа, као вредности коју треба пренети будућим генерацијама.

Регионални завод планира у том погледу низ програмских активности везаних за истраживање, заштиту, обнову, ревитализацију, едукацију и популаризацију културних добара, које ће се финансирати из буџета и других извора (путем: уговора, донација, спонзорства, ...).

С обзиром да је заштита непокретних културних добара веома сложена, планирање рада Регионалног завода је неодвојиво од укупног програмског планирања и стога је у Одељку VII *Циљеви и стратегија* сагледано у ширем контексту.

Спровођењем Плана биће унапређен и делотворнији рад службе заштите и умањени постојећи недостаци. Целокупно програмско деловање за 2023. годину се темељи на побољшању рада два кључна сегмента основне делатности: документацијска основа и техничка заштита.

Имајући у виду обим потреба на једној, а финансијске могућности и реформска опредељења на другој страни, сматрамо посебно важним ефикаснију размену информација и активније учешће службе заштите у процесу буџетског планирања, у циљу успешнијег рада.

Важно је напоменути да се од 2003. године финансирања плата запослених и дела материјалних трошкова остварује из буџета града Смедерева, те су се стога планиране активности на територијама других општина, за које је надлежан овај Регионални завод, одвијале у ограниченом обиму највише кроз истраживања за израду Просторних планова и утврђивање услова за спровођење појединачних мера заштите. За планиране активности на територијама осталих девет општина и једног града потребно је да саме општине, односно град, издвоје део средстава неопходан за покривање основних трошкова за реализацију планом предвиђених активности на тим територијама.

План рада за 2023. годину се дели на: **основну и програмску делатност** (односно приоритетне задатке). Приоритетни задаци Плана ће бити дефинисани у оквиру Програмске делатности заштите на нивоу Републике Србије.



II ИСТОРИЈАТ И ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Завод за заштиту споменика културе града Београда основао је 1975. године Основну организацију удруженог рада (ООУР) за заштиту споменика културе на подручју општине Смедерево и од тада на овом подручју почиње организован рад на пословима заштите споменика културе.

Републичка заједница културе и Заједница завода за заштиту споменика културе, конституисали су 1979. године Завод за заштиту споменика културе Смедерево, да би 1984. године на основу одлука свих једанаест Скупштина општина тадашњег Подунавског региона о поверавању послова заштите непокретних културних добара Заводу у Смедереву, добио је данашњи назив и конституисан је као Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерево.

Одлуком Владе Републике Србије од 30.04.2013. године Регионални завод је стекао статус установе културе од националног значаја, а изменама и допунама Закона о култури 12.02.2016. године укинута је постојање установа културе од националног значаја.

Регионални завод је стручна установа у области културе, која више од четири деценије, у складу са законским и осталим прописима врши делатност заштите, истраживања, утврђивања и коришћења непокретних културних добара, која се деле на: **споменике културе, просторно културно историјске целине, знаменита места и археолошка налазишта.**

На основу Решења Министра културе о утврђивању територија Завода за заштиту споменика културе ("Сл. гласник РС" бр. 48/95), Регионални завод је територијално надлежан за подручје **Подунавског и Браничевског округа**, односно за простор **два града** (Град Смедерево и Град Пожаревац) и **девет општина** (Смедеревска Паланка, Велика Плана, Велико Градиште, Голубац, Жабари, Жагубица, Кучево, Мало Црниће и Петровац на Млави).

Рад Регионалног завода регулишу следећи закони и уредбе:

- Закон о културним добрима
- Закон о култури
- Закон о јавним службама
- Закон о планирању и изградњи
- Закон о општем управном поступку
- Закон о раду
- Закон о платама у државним органима и јавним службама
- Закон о јавним набавкама
- Закон о безбедности и здрављу на раду
- Закон о заштити од пожара
- Закон о буџетском систему
- Закон о рачуноводству и ревизији
- Закон о класификацији делатности
- Закон о заштити узбуњивача



- Уредба о изменама и допунама уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама

Рад Регионалног завода регулише и:

- Посебни колективни уговор за запослене у установама културе чији је оснивач Република

Такође рад Регионалног завода регулишу и следећи општи акти и планови:

- Статут
- Правилник о организацији и систематизацији послова у Регионалном заводу
- Правилник о раду
- Правилник о платама запослених у Регионалном заводу
- Правилник о стручним звањима у Регионалном заводу
- Правилник о организацији буџетског рачуноводства
- Правилник о набавкама
- План јавних набавки
- Правилник о безбедности и здрављу на раду
- Правила заштите од пожара
- План интегритета
- Правилник о канцеларијском и архивском пословању
- Листа категорија регистарског материјала са роковима чувања
- Правилник о средствима личне заштите на раду
- Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања
- Ценовник услуга које Регионални завод обавља за трећа лица



III ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ

План програмских активности Регионалног завода разврстан је по програмским целинама, а реализација наведених програма и пројеката је условљена резултатима конкурса Министарства културе и информисања односно обезбеђивањем средства из буџета локалних самоуправа и донатора.

1. МЕРЕ ТЕХНИЧКЕ ЗАШТИТЕ

1.1. Смедеревска тврђава

- Назив програма Превентивна заштита археолошких остатака у Сектору Варошке капије 1
- Врста радова спровођење радова
- Трајање радова март - децембар 2023. године
- Финансирање Министарство културе и информисања и Град Смедерево

1.2. Смедеревска тврђава

- Назив програма Конзерваторско-рестаураторски радови на санацији и конзервацији бедема између кула 10 и 11
- Врста радова спровођење радова
- Трајање радова август - децембар 2023. године
- Финансирање Министарство културе и информисања и Град Смедерево

1.3. Црква Светог Георгија у Смедереву

- Назив програма Санација фасаде цркве Светог Георгија на Тргу Републике у Смедереву – наставак радова друга фаза
- Врста радова стручни и конзерваторски надзор
- Трајање радова март - новембар 2023. године
- Финансирање Град Смедерево и Црквена општина Смедерево



1.4. Зграда Окружног начелства у Пожаревцу

- Назив програма Санација и ревитализација зграде - трећа фаза радова
- Врста радова конзерваторски надзор
- Трајање радова март - новембар 2023. године
- Финансирање Град Пожаревац

1.5. Музеј културне историје, улица Немањина бр. 9 (Град Пожаревац)

- Назив програма Санација, ревитализација и рестаурација објекта Музеја културне историје у улици Немањиној бр. 9 у Пожаревцу
- Врста радова конзерваторски надзор
- Трајање радова март - новембар 2023. године
- Финансирање Град Пожаревац

1.6. Радовањски Луг (општина Велика Плана)

- Назив програма Статичка санација, конзервација и презентација цркве Захвалнице, звонаре и гробног места Карађорђа
- Врста радова стручни и конзерваторски надзор
- Трајање радова април - новембар 2023. године
- Финансирање Министарство културе Републике Србије

1.8. Зграде општине Петровац на Млави

- Назив програма Санација и конзервација фасада зграде општине у Петровцу на Млави наставак радова
- Врста радова конзерваторски надзор
- Трајање радова април - новембар 2023. године
- Финансирање општина Петровац на Млави

1.9. Зграда Суда у Петровцу на Млави

- Назив програма Санација и конзервација крова и фасада зграде Суда у Петровцу на Млави
- Врста радова конзерваторски надзор



- Трајање радова април - новембар 2023. године
- Финансирање општина Петровац на Млави

1.10. Хитне интервенције на згради Старе кланице у Великој Плани

- Назив програма Демонтажа крова и зидова последње етаже зграде у источном делу објекта
- Врста радова конзерваторски надзор
- Трајање радова април - новембар 2023. године
- Финансирање општина Велика Плана

1.11. Конзерваторско-рестаураторски радови на цркви Светог Георгија у Крњеву

- Назив програма Санација крова и кровне конструкције цркве
- Врста радова Реализација пројекта
- Трајање радова април - новембар 2023. године
- Финансирање Министарство културе Републике Србије

2. АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА

У оквиру истраживачких радова који су пратећи у конзерваторско-рестаураторским радовима обављаће се и археолошко истраживање и праћење. Заштитна археолошка истраживања и праћења током извођења земљаних радова, биће извођена у складу са Законом, у оквиру спровођења мера заштите на потенцијалним археолошким локалитетима.

2.1. Горњачка клисура (општина Петровац на Млави)

- Назив програма Друга фаза археолошког истраживање комплекса манастира Митрополија у Горњачкој клисури
- Врста радова спровођење археолошког истраживања
- Трајање радова март - децембар 2023. године
- Финансирање Министарство културе и информисања и општине Петровац на Млави и Жагубица



2. ИСТРАЖИВАЊЕ НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА И ДОБАРА КОЈА УЖИВАЈУ ПРЕТХОДНУ ЗАШТИТУ

У оквиру редовне делатности планирано је континуирано истраживање литературе, извора и архивске грађе непокретних културних добара и добара која уживају претходну заштиту.

У оквиру израде планске документације и издавања мера заштите спроводиће се рекогносцирање и реамбулација терена у оквиру граница обухвата планова средствима инвеститора израде планова.

3.1. Систематско рекогносцирање

- | | |
|------------------|---|
| • Назив програма | Рекогносцирање насеља на територији општине Смедерево |
| • Период трајања | март – новембар 2023. године |
| • Финасирање | Град Смедерево |

3.2. Увид у стање непокретних културних добара

- | | |
|------------------|---|
| • Назив програма | Увид у стање непокретних културних добара на територији Браничевског округа |
| • Период трајања | март – новембар 2023. године |
| • Финасирање | Министарства културе и информисања |

4. ИЗРАДА ПРЕДЛОГА ОДЛУКА ЗА УТВРЂИВАЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

4.1. Прикупљање и израда документације за утврђивање:

- | | |
|------------------|---|
| • Назив програма | Израда документације за утврђивање: <ul style="list-style-type: none">• Старе индустријске зоне у Смедереву• Старог винског подрума у Смедереву• Средњовековног града Ждрела у Горњачкој клисури• Куће породице Несторовић у Пожаревцу• Цркве Успења Пресвете Богородице у Ратарима• Археолошког локалитета Медведњак у Грцу |
| • Врста радова | Израда документације |
| • Финансирање | Министарство културе и информисања |

4.2. Израда предлога одлука за категоризацију:

- Црква Св. Георгија у Смедереву
- Летњиковац династије Обреновић на Плавинцу у Смедереву
- Зграда окружног начелства у Пожаревцу

5. ЗАШТИТА НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА КРОЗ ДОКУМЕНТАЦИЈУ

Рад на сређивању и дигитализацији постојеће писане, правне, архитектонско-техничке, фото и видео документације, као и израдом нове документације за допуну досијеа непокретних културних добара, добара под претходном заштитом, евидентираних објеката у процесу израде предлога одлука за утврђивање, истраживачких радова, као и допунa потребних прилога за документацију.

6. ИЗРАДА ПРОЈЕКТНЕ И ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

6.1. Воденица у Мелници (општина Петровац на Млави)

- | | |
|------------------|---|
| • Назив програма | Израда Пројекта санације воденице у Мелници (општина Петровац на Млави) |
| • Финансирање | општина Петровац на Млави |

7. УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

По захтевима инвеститора, Регионални завод ће у оквирима својих надлежности учествовати у изради просторних планова, планова генералне регулације, детаљне регулације и других урбанистичких планова, током њихове израде.

Регионални завод ће учествовати у изради потребне планске документације кроз:

- изradу посебних Студија - Услови чувања, коришћења и одржавања и утврђивање мера заштите за градитељско наслеђе у оквиру граница урбанистичких планова;
- утврђивање услова заштите за изradу урбанистичко-техничких докумената.

8. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ, ПРОМОЦИЈА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА **КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА И ДРУГИ ОБЛИЦИ ИНФОРМИСАЊА**

8.1. Презентација и популаризација културног наслеђа на територији Подунавског и Браничевског округа

- | | |
|------------------|--|
| • Назив програма | Трибине о стању и заштити културног наслеђа у Смедереву, В. Плани, В. Градишту и Петровцу на Млави |
| • Врста програма | организовање програма |
| • Финансирање | Град Смедерево, општине В. Плана, В. Градиште и Петровац на Млави |



8.2. Презентација културног наслеђа на сајту Регионалног завода

- Назив програма Израда интерактивне дигиталне мапе културног наслеђа
- Врста програма рачунарска обрада података и постављање на сајт
- Финансирање Град Смедерево

9. СТРУЧНА УСАВРШАВАЊА И УЧЕШЋА НА СТРУЧНИМ И НАУЧНИМ СКУПОВИМА

Стручно усавршавање кроз учешћа у: саветовањима, семинарима, стручним скуповима, као и праћење достигнућа заштите кроз организована предавања и стручну литературу. Планирани су:

- Посета Сајму књига у Београду;
- Посета Сајму грађевинарства у Београду;
- Присуство обележавању Дана заштите у Београду;
- Учешће у раду Друштва конзерватора Србије;
- Учешће у раду посебних секција археолога, историчара уметности, архитеката, етнолога, историчара и правника, Друштва конзерватора Србије;
- Учешће у раду Српског археолошког друштва.

10. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

10.1. Набавка основних средстава за рад

- Назив програма Набавка основних средстава за рад
- Планирана средства Град Смедерево

VI ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА

Регионални завод је организован са седиштем у Смедереву, а послове из Законом утврђеног делокруга рада реализује у оквиру три организационе јединице – одељења, који се обављају координирано. Органи Регионалног завода су Управни одбор и Надзорни одбор. Радом Завода руководи директор (тренутно в.д. директора). Директор има помоћника, а Одељења шефове одељења.

Ради ефикаснијег обављања сложених и разноврсних послова заштите систематизују се послови по одељењима, а затим по радним местима, односно по струкама.

- Одељење за истраживање, валоризацију и документацију културних добара (археолог, историчар уметности, етнолог, историчар)
- Одељење за техничку заштиту културних добара и пројектовање (архитекта, грађевински техничар)
- Одељење општих послова (правник, економиста)

VII ОЦЕНА РЕСУРСА

ФОНДОВИ

Непокретно културно наслеђе на простору два града и девет општина Подунавског и Браничевског краја, односно 250 насељених места, чини фонд од:

- 152 утврђена непокретна културна добра и то:
 - 127 споменика културе,
 - 21 археолошко налазиште,
 - два знаменита места и
 - две просторно културно - историјске целине
- 4.153 добра која уживају претходну заштиту

Фонд се континуирано квантитативно и квалитативно преиспитује и ревалоризује кроз периодична рекогносцирања и истраживања.

КАДРОВИ

Регионални завод има дванаест запослених од којих десет има високу, а двоје средњу стручном спрему. Положен стручни конзерваторски испит има једанаест запослених.

Образовни профил стручног кадра:

дипл. археолог	1
дипл. инж. архитектуре	5
дипл. историчар уметности	2
дипл. правник	1
дипл. економиста	1
грађ. техничар	2

Високообразовни кадар чини 83,33 % од укупно запослених у Заводу, а на стручним пословима заштите ангажовано је 91,66 % запослених.

С обзиром на фонд градитељског наслеђа, величину територије коју покрива, обима и врсте послова, ангажованост стручњака је максимална. Стручњаци Завода поред сложености стручног рада, самостално обављају и послове возача, фотографа, дактилографа, документаристе, библиотекара, информатичара итд.

Због недостатка кадра за одређене врсте послова ангажују се повремено стручњаци из других завода, музеја, са факултета и других сродних институција.

- Оцена:**
- недостатак неопходног стручног кадра
 - недовољан број стручњака по врстама посла
 - преангажованост стручњака
 - неповољна старосна структура
 - неадекватно материјално вредновање стручног рада

- Предлог:**
- унутрашња реорганизација
 - ангажовање на решавању уочених недостатака



ПОСЛОВНИ ПРОСТОР

Регионални завод располаже пословним простором од 220 m² површине, који обухвата: архитектонски биро, шест канцеларија, пријемни хол, две помоћне просторије и санитарни простор.

Оцена: - конструктивно и функционално задовољавајуће
- економски нерационално грејање електричном енергијом
- недостаје простор за адекватно чување документације

Предлог: - проналажење потребних средстава за постепено решавање уочених недостатака

ТЕХНИЧКА ОПРЕМА

Од важније опреме неопходне за обављање послова, Завод поседује:

- три аутомобила
- четрнаест рачунара
- шест лап-топова
- седам екстерних хард дискова за чување резервних копија документације
- три ласерска штампача А4 формата
- један штампач у боји А4 формата
- један иглични штампач А3 формата
- један инк џет штампач А0 формата
- дигиталну централу за рачунарску мрежу са 16 прикључака
- телефонску централу са десет прикључака и факсом
- два фотокопир апарат А3 формата
- два скенера А4 формата
- скенер А3 формата
- телевизор
- видео рикордер
- видео бим
- две видео камере
- два дијапројектора
- петнаест дигиталних фото апарата
- дванаест аналогних фото апарата
- геодетска опрема (теодолит, нивелир и ручни ГПС уређај)
- два ласерска метра

Оцена: - релативно задовољавајуће (доста застареле опреме)
- недостатак тоталне станице
- недостатак легалног софтвера

Предлог: - набавка легалног софтвера

VIII ЦИЉЕВИ И СТРАТЕГИЈА

Полазишта за идентификацију циљева:

- Заводи за заштиту споменика културе имају важну улогу у промовисању и ширењу свести о вредности и универзалном карактеру културног наслеђа, посебно о значају локалног наслеђа, важности поштовања различитости и права сваког појединца на културу;
- Заводи су центри ширења поузданих информација о културном наслеђу и имају важну улогу у обликовању јавног мњења и вођења културне политике
- Заводи могу да постану важни чиниоци у едукацији младих и грађењу њиховог односа према културном наслеђу;
- Заводи морају да препознајући нове културне, социјалне, политичке, економске и технолошке процесе (приватизација, урбанизација, транзиција, глобализација, технолошки развој ...) траже одговарајуће начине за унапређење рада и успешно деловање на пољу заштите културног наслеђа.

Основни циљ заштите непокретних културних добара као дела културног наслеђа Републике Србије је допринос развоју укупне културе нашег друштва кроз откривање, прикупљање, истраживање, документовање, проучавање, вредновање, заштиту, очување, представљање, коришћење и управљање културним наслеђем.

Регионални завод за заштиту споменика културе Смедерево је у протеклим годинама створио неопходну и квалитетну основу за рад и деловање (кадрови, организација, опрема, евиденција и регистрација непокретних културних добара, документација, санирање и ревитализација, стручни и научни рад, публикације).

О важном месту и улози Регионалног завода међу институцијама културе сведочи и статус "установе културе од националног значаја" у периоду од 30.04.2013. до 12.02.2016. године (када је укинута такво рангирање установа).

Интензивирање комуникације са највишим државним институцијама, али и свим другим институцијама на простору територијалне надлежности и њиховом умрежавању ради ефикаснијег рада. Такође је неопходно и успостављање комуникација са сродним институцијама у окружењу Србије и у свету.

ВИЗИЈА

Препознавање Регионалног завода за заштиту споменика културе Смедерево у широј јавности, као битног и активног чиниоца у очувању културног наслеђа, као и у креирању и афирмисању регионалне културне политике кроз обављање својих основних делатности.

В.Д. ДИРЕКТОРА
Дејан Радовановић

